

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.001.05.2024

Pani
Ewa Zielińska
Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
Ul. Świętokrzyska 14
00-050 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 65 – Polski Komitet Normalizacyjny

I Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polski Komitet Normalizacyjny, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Zielińska, Prezes w okresie objętym kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Igor Strąk, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KGP/15/2024 z 12 stycznia 2024 r. (akta kontroli str. 1)

II Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej nr 65 – Polski Komitet Normalizacyjny² oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa.</p> <p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych.
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– analiza stanu należności pozostałych do zapłaty,– kontrola prawidłowości dokonanej blokady,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,– kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranego zamówienia,– analiza stanu zobowiązań,– szczegółowa kontrola wybranych zapisów i dokumentów księgowych,– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dalej: PKN, Komitet.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.

III Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 65 – Polski Komitet Normalizacyjny.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Objęte badaniem wydatki dokonywane były prawidłowo i służyły realizacji zadań jednostki, a objęte kontrolą zamówienie udzielone zostało zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych. Blokada środków została dokonana we właściwym czasie. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania PKN za 2023 r. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

IV Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r., kontrola dochodów budżetowych w części 65 – Polski Komitet Normalizacyjny została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Dochody PKN w 2023 r. wyniosły 13 372,7 tys. zł, co stanowiło 107% planu na 2023 r. i 106% dochodów uzyskanych w 2022 r. Największym źródłem dochodów były wpływy z usług, które w 2023 r. wyniosły 10 265,1 tys. zł co stanowiło 105% planu na 2023 r. i 111% dochodów uzyskanych w 2022 r. Drugim co do wartości źródłem dochodów były wpływy z opłat za licencje, które wyniosły 2 344,5 tys. zł co stanowiło 123% planu na 2023 r. i 91% wykonania dochodów w 2022 r.

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2023 r. wyniosły 3 354,4 tys. zł. Należności na koniec 2022 r. wyniosły 13 tys. zł. Wzrost należności wynikał z zaewidencjonowania w 2023 roku należności w kwocie 3 340,7 tys. zł od firmy TSS Sp. z o.o. w związku z odstąpieniem 10 listopada 2023 r. od umowy WIF.261.261.1.2022 zawartej 4 maja 2022 r. Kwestia ta została opisana w części wystąpienia dotyczącej realizacji wniosków po kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r.

W 2023 r. w PKN odnotowano ujemne dochody budżetowe w paragrafie 0640 *Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień* w wysokości 1,5 tys. zł oraz w paragrafie 0920 *Wpływy z pozostałych odsetek* w kwocie 32,1 tys. zł. Powyższe dochody zwrócone zostały w związku z:

- wyrokiem Sądu Najwyższego z 15 marca 2023 r.⁵ uchylającym korzystny dla Skarbu Państwa wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 11 grudnia 2019 r.⁶ w sprawie o naruszenie praw autorskich do norm;

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Sygn. akt II CSKP 724/22.

⁶ Sygn. akt I IACa/97/19.

– wyrokiem z dnia 18 grudnia 2023 r. Sądu Apelacyjnego w Poznaniu⁷ oddalającym apelację PKN.

PKN został zobowiązany do zwrotu wyegzekwowanego w latach 2019-2020 odszkodowania za naruszenie praw autorskich (124,8 tys. zł), odsetek (32,3 tys. zł) i kosztów egzekucyjnych (1,5 tys. zł) wraz z należnymi odsetkami do dnia zapłaty (0,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 3-6)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki PKN wyniosły w 2023 r. 39 416 tys. zł, co stanowiło 102,5% wykonania wydatków w 2022 r., 96,5% kwoty przewidzianej w ustawie budżetowej i 95,8% kwoty przewidzianej w planie finansowym po zmianach. Całość wydatków została poniesiona w dziale 750 Administracja publiczna i rozdziale 75002 Polski Komitet Normalizacyjny. Największe wydatki poniesiono w paragrafie 401 *Wynagrodzenia osobowe*. Wydatkowano 19 187 tys. zł co stanowiło 109,1% wykonania wydatków w 2022 r., 102% kwoty przewidzianej w ustawie budżetowej na 2023 r. i 99,8% kwoty przewidzianej w planie finansowym po zmianach.

Drugą co do wysokości kategorią wydatków były wydatki z paragrafu 430 *Zakup usług pozostałych*, które wyniosły 6 573,3 tys. zł, co stanowiło 105,5% wydatków w 2022 r.

Trzecią najwyższą kategorią wydatków były składki na ubezpieczenia społeczne, które wyniosły 3 378,4 tys. zł, co stanowiło 111,2% wykonania wydatków w 2022 r., 95,4% kwoty przewidzianej w ustawie budżetowej i 95,3% kwoty przewidzianej w planie finansowym po zmianach.

(akta kontroli str. 9-13)

PKN nie otrzymał w 2023 r. środków z rezerwy ogólnej lub rezerw celowych budżetu państwa.

(akta kontroli str. 16)

W PKN podjęto jedną decyzję o blokowaniu planowanych wydatków. Decyzja została wydana 14 grudnia 2023 r. przez dysponenta części, w trybie art. 177 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 177 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸. Blokada dotyczyła wydatków w 16 pozycjach na łączną kwotę 1 030,6 tys. zł. Środki zgłoszone do blokady były wynikiem między innymi odwołania dorocznego posiedzenia IEC oraz uczestnictwa w części zaplanowanych spotkań i posiedzeń w formie zdalnej. Z powodu niewystarczającej liczby chętnych, nie odbyły się wszystkie zaplanowane szkolenia, wydano więc mniejsze kwoty na umowy ze szkoleniowcami. Nie było również potrzeby zakupu praw autorskich do treści przygotowywanych szkoleń. Koszt aktualizacji szkolenia dla Sekretarzy Organu Technicznego był niższy od prognozowanego. Nie przygotowano umowy między Komisją Europejską a CCMC⁹ dlatego nie poniesiono kosztów tłumaczenia w tym zakresie. Nie zawarto również umów wymagających tłumaczenia z zakresu czynności Wydziału Sprzedaży. Nie wystąpiły awarie maszyn drukujących ani inne potrzeby serwisowe. Zakupiono mniejszą liczbę nagród rzeczowych ze względu na niższą

⁷ Sygn. akt I ACa 2114/23.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm. Dalej: ufp.

⁹ CCMC Committee of Common Market, Automobile Constructors – Komitet Konstruktorów Samochodowych Wspólnego Rynku.

liczbę laureatów konkursów normalizacyjnych w szkołach ponadpodstawowych. Część zaplanowanych wydarzeń o charakterze edukacyjnym odbyła się w formie zdalnej, powstały więc oszczędności na delegacjach pracowników. Nie wykorzystano też wszystkich środków zaplanowanych na zapłatę składek do organizacji międzynarodowych ze względu na różnice kursowe. W 2023 r. nie było także konieczności zawierania umów z dodatkowymi konsultantami procesu certyfikacji. Wykonano także mniej badań profilaktycznych. Nie toczyło się żadne postępowanie sądowe ani komornicze. Powstały też oszczędności w związku z brakiem realizacji prawa opcji w POK¹⁰ oraz ograniczeniem ilości subskrypcji bazy danych. Poniesiono też niższe koszty usług teleinformatycznych. Zrezygnowano z zakupu UPS¹¹ i systemu pamięci masowej.

Przeprowadzono analizę pozycji w wysokości 601,6 tys. zł, która dotyczyła wydatków paragrafów z grupy 400. Były to między innymi środki przeznaczone na wydatki w paragrafie 4280 na badania profilaktyczne pracowników (badania wstępne, okresowe i kontrolne). W grudniu 2023 r. została wskazana kwota środków do blokady w wysokości 11,5 tys. zł, ponieważ dopiero wtedy można było oszacować, że wydatek ten nie będzie w pełni zrealizowany.

Ponadto zablokowano środki w zakresie informatyki przeznaczone na wydatki w paragrafie wydatkowym 4300 w kwocie 449 tys. zł i w paragrafie 4360 w kwocie 56 tys. zł. Decyzje o blokadzie podjęto z powodu:

- niezrealizowania opcji przewidzianej w Umowie WIF.261.1.2022 (POK) z powodu odstąpienia od umowy - decyzja z listopada 2023 r.;
- zmniejszenia zakresu subskrypcji oprogramowania Marklogic¹² - decyzja z października 2023 r.;
- przesunięcia realizacji prac związanych z wdrożeniem KSeF¹³ - decyzja z listopada 2023 r.;
- oszczędności wynikających z niższych niż zakładano kosztów związanych z nabyciem usług telefonii komórkowej;
- oszczędności wynikających z niższych niż zakładano kosztów związanych ze świadczeniem usług telefonii stacjonarnej;
- rezygnacji z wdrożenia łącza zapasowego na potrzeby realizacji usług on-line - decyzja z listopada 2023 r.

Jednocześnie do połowy grudnia 2023 r. Wydział Informatyki podejmował działania związane z zabezpieczeniem infrastruktury IT i wymianą przestarzałego sprzętu w ramach dostępnych/zaoszczędzonych środków finansowych.

Zablokowane zostały środki w wysokości 19 tys. zł, które przeznaczone były na wydatki w paragrafie 4300 i dotyczyły:

- zakupu usług związanych z serwisem maszyn drukujących. Informacja o możliwości blokady została powzięta pod koniec 2023 roku, gdy prawdopodobieństwo konieczności serwisu maszyn było bliskie zeru.
- prowizji e-Card i first-data, które są uzależnione od liczby transakcji zakupu norm w sklepie internetowym oraz wysokości kwot na jakie są zawierane. Dopiero na koniec każdego roku można oszacować czy wydatek zostanie zrealizowany lub czy środki pozostaną niewykorzystane.

¹⁰ Punkt Obsługi Klienta. Przedmiotowa kwestia została opisana na str. 10 wystąpienia, w części dotyczącej realizacji wniosków po kontroli wykonania budżetu w 2022 r.

¹¹ Z ang. Uninterruptible Power Supply zasilacz awaryjny (bezprzerwowo).

¹² Oprogramowanie dla baz danych.

¹³ Krajowy System e-Faktur

W zablokowanej kwocie były również środki przeznaczone na wydatki w paragrafie 4300 na edukację, szkolenia dla klientów i relacje międzynarodowe. I tak:

- 1,8 tys. zł - wszystkie zaplanowane działania związane z promocją edukacji normalizacyjnej odbyły się, a niektóre z nich były realizowane bezkosztowo i wykonane we własnym zakresie. Materiały (plakaty i grafiki) dotyczące XII Ogólnopolskiego Konkursu „Normalizacja i ja” zostały wykonane przez pracowników Wydziału Relacji Zewnętrznych w ramach ich obowiązków służbowych. Decyzja o zaoszczędzeniu środków zapadła w momencie przygotowywania konkursu, tj. pod koniec listopada 2023 r.
- 20 tys. zł - kwota wynikała z oszczędności przy organizacji konferencji PKN „Bezpieczeństwo informacji, cyberbezpieczeństwo i ochrona prywatności. Nowelizacja normy PN-EN ISO/IEC 27001”, która odbyła się w listopadzie 2023 r. Znalaziono tańszy obiekt z infrastrukturą poza centrum Warszawy, dzięki temu koszty organizacji wydarzenia znacząco spadły. Decyzja o niewykorzystaniu kwoty zapadła pod koniec października 2023 r.
- 15 tys. zł - kwota dotyczyła wydatków na organizację szkoleń. Jedno szkolenie zamknięte, które miało odbyć się w grudniu 2023 r., na prośbę Zamawiającego zostało przełożone na 2024 rok. Decyzja o blokadzie środków zapadła pod koniec listopada.
- 7 tys. zł - kwota wynikała z oszczędności i szukania tańszych opcji przy organizowaniu spotkań/posiedzeń międzynarodowych w Polsce. Decyzja o blokadzie środków zapadła na przełomie listopada i grudnia podczas przygotowań do organizacji międzynarodowego posiedzenia Grupy Genewskiej w Polsce.

W zablokowanej kwocie były też środki przeznaczone na wydatki w paragrafie 4300 dotyczące aktualizacji szkoleń e-learningowych, których zadaniem jest przygotowanie do udziału w pracach normalizacyjnych. Koszt aktualizacji szkolenia dla Sekretarza OT był niższy o około 5,3 tys. zł od prognozowanego.

W kwocie zablokowanej była też uwzględniona kwota 7 tys. zł, która została zaplanowana na tłumaczenia. Nie została wykonana w wartości planowanej ponieważ w roku 2023 nie zawarto umów z klientami zagranicznymi, które wymagałyby tłumaczenia.

(akta kontroli str. 15, 17-18, 19-20, 32-33)

Prezes Rady Ministrów nie wydał polecenia PKN dotyczącego wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli str. 15)

PKN dokonywał wydatków w ramach trzech grup ekonomicznych:

- wydatki bieżące, które w 2023 r. wyniosły 39 118 tys. zł, co stanowiło 111,3% wydatków w 2022 r., 96,6% planu finansowego na 2023 r. i 95,9% planu finansowego po zmianach;
- wydatki majątkowe, które w 2023 r. wyniosły 258,2 tys. zł i stanowiły 8,1% wydatków majątkowych w 2022 r., 86,1% planu finansowego oraz 86,1% planu finansowego po zmianach. Zmniejszenie kwoty wydatków majątkowych w 2023 r. wynikało z realizacji w 2022 r. projektu Portal Obsługi Klienta. W 2023 r. nie realizowano projektów o zbliżonej wartości;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 39,8 tys. zł co stanowiło 46,3% wydatków w 2022 r., 61,2% planu finansowego na 2023 r. i 61,2% planu finansowego po zmianach.

(akta kontroli str. 9-13)

PKN w latach 2022-2023 nie zawierał umów zlecenia na okresy dłuższe niż 3 miesiące, ani umów o dzieło.

(akta kontroli str. 15)

PKN nie udzielał dotacji.

(akta kontroli str. 16)

Plan rzeczowo-finansowy wydatków inwestycyjnych na 2023 r. obejmował:

- a) zakup drukarek za kwotę 75 tys. zł
- b) zakup UPS za kwotę 75 tys. zł;
- c) zakup macierzy dyskowej za kwotę 150 tys. zł.

Plan był dwukrotnie aktualizowany, 31 lipca i 31 października 2023 r. Ostatecznie zaplanowano:

- zakup i montaż trzech klimatyzatorów w serwerowni za łączną kwotę 55 tys. zł ;
- zakup systemu wspierającego prowadzenie prac normalizacyjnych w żądanym formacie za kwotę 123 tys. zł;
- zakup drukarek za łączną kwotę 81 tys. zł;
- zakup sprzętu IT za kwotę 41 tys. zł.

Odnosnie przyczyn rezygnacji z zakupów, o których mowa w lit. b i c Prezes PKN wyjaśniła, że w lipcu 2023 r. zaistniała potrzeba zakupu systemu wspierającego prowadzenie prac normalizacyjnych w żądanym formacie, aby zapewnić kompatybilność narzędzi PKN z narzędziami, które powstały w CEN¹⁴, CENELEC¹⁵, ISO¹⁶, IEC¹⁷. W związku z tym PKN przeprowadził analizę planu wydatków majątkowych na rok 2023. Stwierdzono, że możliwe jest przesunięcie zakupu macierzy na 2024 r. Ponieważ przyrost danych był mniejszy niż szacowano na podstawie doświadczeń z lat ubiegłych, oceniono, że ówczesne zasoby dyskowe były wystarczające. W lipcu 2023 roku potwierdzono informacje o możliwości wydłużenia okresu wsparcia technicznego producenta dla posiadanej macierzy do 2 grudnia 2024 r.

Natomiast, konieczna była wymiana w serwerowni przestarzałych klimatyzatorów, które nie zabezpieczały w wystarczającym stopniu bezpieczeństwa infrastruktury sprzętowej. Ze względu na długotrwałe wysokie temperatury w okresie letnim występowały częste awarie wymagające resetowania systemu klimatyzacji przez służby IT oraz stwierdzono uszkodzenie systemu gaszenia skutkujące wymianą butli. W sierpniu 2023 roku wystąpiła awaria dwóch klimatyzatorów, naprawę których zlecono zewnętrznemu wykonawcy. Pomimo naprawy dalej występowały problemy techniczne. W październiku 2023 roku po przeglądzie konserwacyjnym zalecono wymianę sprzętu. Zakup został zrealizowany ze środków przeniesionych do dyspozycji Wydziału Administracyjnego w październiku 2023 roku. Środki te w Planie wydatków majątkowych na rok 2023 były przeznaczone na zakup UPS. Jednakże, ze względu na potrzebę wymiany klimatyzatorów oceniono, że po dokonaniu wymiany płyty głównej w jednostce centralnej UPS oraz wymiany wszystkich baterii, zakup UPS można przesunąć na 2024 r.

Z ostatecznej wersji planu rzeczowo-finansowego nie został zrealizowany zakup sprzętu IT za kwotę 41 tys. zł. Powyższa kwota stanowiła środki pozostałe po zakupie urządzeń drukujących (81 tys. zł) i systemu wspierającego prowadzenie prac

¹⁴ European Committee for Standardization.

¹⁵ European Electrotechnical Committee for Standardization.

¹⁶ International Organization for Standardization.

¹⁷ International Electrotechnical Commission.

normalizacyjnych (123 tys. zł) oraz zmniejszeniu środków finansowych będących w dyspozycji Wydziału Informatyki (o 55 tys. zł).

PKN planował zakup systemu nagłośnienia i audio-video w sali konferencyjnej. Po przeprowadzeniu rozeznania rynku, kwota ta była niewystarczająca do realizacji ww. zakupów inwestycyjnych. Niemożliwe było wykonanie tego zamówienia do końca 2023 r. Kwota ta została uwzględniona w decyzji blokującej środki PKN na rok 2023.

Zakupy inwestycyjne w 2023 roku umożliwiły osiągnięcie następujących efektów:

- zakup urządzeń drukujących umożliwił wymianę przestarzałego sprzętu, który ze względu na brak wsparcia producenta nie mógł być objęty usługą serwisową i konserwacyjną ze względu na niedostępność części zamiennych. Urządzenia zostały rozlokowane w siedzibie PKN w sposób umożliwiający dostęp do nich wszystkim pracownikom. Urządzenia działają w systemie bezpiecznego wydruku;
- system wspierający prowadzenie prac normalizacyjnych umożliwił poprawne formatowanie tekstu dokumentu normalizacyjnego oraz zapewnił jego jednolitość strukturalną (rozdziały, powołania normatywne, terminy i definicje, uwagi, zarządzanie grafiką/tablicami/wyrażeniami matematycznymi). Koszt zakupu systemu był znacznie niższy od zakupu licencji eXtyles (oprogramowanie do edycji publikacji);
- wymiana wyeksploatowanych klimatyzatorów zapewniła bezpieczeństwo i ciągłość działania infrastruktury sprzętowej serwerowni PKN.

(akta kontroli str. 6-8, 22-31)

Przeprowadzono badanie próby wydatków bieżących (pozapłacowych) i majątkowych. Dobór próby został dokonany losowo metodą MUS¹⁸. Losowania dokonano na podstawie zapisów konta 130, z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401-408, 411-414, 418, 420, 444 i 471 oraz wydatków poniżej 1 tys. zł¹⁹.

Kontrolą objęto 37 wydatków o łącznej wartości 6 390,4 tys. zł, tj. 16,2% wszystkich wydatków w 2023 r. Wylosowane wydatki objęły:

- 220 sztuk licencji oprogramowania Microsoft Teams w kwocie 33,5 tys. zł;
- opracowanie norm w kwocie 3,6 tys. zł;
- materiały promocyjne z logo PKN z okazji 100-lecia utworzenia Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w kwocie 95,7 tys. zł;
- wsparcie i rozwój systemu informatycznego Polski Zasób Normalizacyjny w kwocie 10,3 tys. zł;
- trzy wydatki na ochronę osób i mienia w PKN na łączną kwotę 97,6 tys. zł;
- zakup laptopów w kwocie 63,1 tys. zł;
- dwa wydatki na przedłużenie wsparcia producenta dla oprogramowania (CheckPoint i CISCO) o łącznej kwocie 86,2 tys. zł;
- pięć wydatków na energię elektryczną na łączną kwotę 121,7 tys. zł;
- pięć wydatków na usługę asysty i wsparcia technicznego ORACLE w łącznej kwocie 96,4 tys. zł;
- trzy wydatki na usługę serwisu i wsparcia systemu informatycznego SAP-2 w łącznej wysokości 64,7 tys. zł;

¹⁸ Monetary Unit Sampling.

¹⁹ Ryzyko statystyczne badania (RS) – 50%. Progi istotności (TB) – 2,0% PO (populacji ocenianej). Błąd badania, czyli próg istotności wykonawczej, przyjmuje się $e = 0,75 TB$.

- usługi pocztowe w wysokości 2,7 tys. zł;
- serwis samochodu w wysokości 1,7 tys. zł;
- montaż trzech klimatyzatorów w serwerowni PKN w wysokości 41,1 tys. zł;
- koszty utrzymania pomieszczeń PKN 2023 r. w wysokości 20,9 tys. zł;
- serwis, rozwój i wsparcie systemu EZD w wysokości 50,8 tys. zł;
- dwa wydatki na wynajem pomieszczeń biurowych i miejsca parkingowe w łącznej wysokości 26,8 tys. zł;
- dostawa smartfonów: 2 szt. Apple iPhone 15 oraz 17 szt. Xiaomi 13 za kwotę 49,7 tys. zł;
- pięć wydatków na składki w organizacjach międzynarodowych w łącznej wysokości 4 650,9 tys. zł;
- prezenty świąteczne dla interesariuszy 50 szt. w łącznej kwocie 5,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 50)

Kwota zobowiązań na koniec 2023 r. wyniosła 2 835,3 tys. zł. Największą kwotę stanowiły zobowiązania z tytułu:

- dodatkowych wynagrodzeń rocznych 1 285,8 tys. zł,
- wynagrodzeń osobowych pracowników 592,2 tys. zł;
- składki na ubezpieczenia społeczne 526,5 tys. zł.

W PKN w 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki od nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli str. 9-10, 33)

W części 65 nie wystąpiły wydatki niewygasające.

(akta kontroli str. 16)

Plan postępowań o udzielenie zamówień na 2023 został zamieszczony w Biuletynie ZP 8 marca 2023 r. Plan obejmował dziewięć zamówień o wartości mniejszej niż progi w przewidywanym trybie podstawowym (art. 275 pkt 1 ustawy z dnia 19 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²⁰) i jedno, na wsparcie techniczne Oracle, o wartości przekraczającej progi unijne, tj. na kwotę 1 150 tys. zł, w trybie przetargu nieograniczonego. Plan postępowań był dwukrotnie aktualizowany. Pierwsza aktualizacja została zamieszczona w Biuletynie z 18 sierpnia 2023 r. i dotyczyła zmiany terminu wszczęcia dwóch postępowań. Druga aktualizacja została zamieszczona 12 października 2023 r. i dotyczyła rezygnacji z jednej pozycji (zapewnienie przedłużenia wsparcia dla oprogramowania systemów operacyjnych na szacunkową kwotę 200 tys. zł) oraz zmiany orientacyjnej wartości zamówienia jednej pozycji (zakup biletów lotniczych na rok 2024 ze 130 tys. zł na 380 tys. zł).

Kontrolą objęto udzielenie zamówienia na ochronę osób i mienia w budynku Polskiego Komitetu Normalizacyjnego przy ul. Świętokrzyskiej 14 w Warszawie, o szacunkowej wartości 907 tys. zł. Na sfinansowanie zamówienia, PKN przeznaczył kwotę 1 115,6 tys. zł brutto. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu złożyły oświadczenia określone w art. 56 ust. 4 ustawy pzp. Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w BZP 23 marca 2023 r. pod nr 00148345/01. W odpowiedzi wpłynęło 10 ofert, z czego dwie zostały odrzucone na podstawie przesłanek określonych w art. 226 ust. 1 pkt 8 pzp (obie oferty) oraz art. 226 ust. 1 pkt 12 pzp (jedna oferta). Oferta odrzucona z uwagi na rażąco niską cenę była o ponad 50% tańsza od każdej z pozostałych dziewięciu ofert. Najkorzystniejszą ofertę wybrano na podstawie

²⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm. Dalej: pzp.

kryteriów: 60 pkt. - cena oferty, 30 pkt. - doświadczenie pracowników, 10 pkt. - czas dojazdu grupy interwencyjnej. W trakcie postępowania nie wniesiono odwołania.

Umowa z wykonawcą została zawarta 26 maja 2023 r. na kwotę 1 029,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 50)

W jednostce nie poniesiono wydatków z budżetu środków europejskich.

Odnosnie realizacji wniosków po kontroli wykonania budżetu na 2022 r. stwierdzono:

- a. w zakresie zapewnienia prawidłowego dokonywania odbioru prac wykonywanych na rzecz Komitetu, PKN podjęto działania związane ze zwiększeniem kontroli wewnętrznej nad realizacją etapu IV Portalu Obsługi Klienta (POK), w celu prawidłowego odbioru wszelkich prac związanych z tym etapem. Polecono Kierownikowi Wdrożenia zwiększenie nadzoru nad realizacją prac nad systemem i ściśle stosowanie się do postanowień umowy. Wzmocniono także monitorowanie obiegu i poprawności dokumentacji związanej z realizacją umowy, w tym celu wprowadzono dodatkowy wewnętrzny formularz dotyczący zgłaszania i monitorowania realizacji błędów. Pracowników odpowiedzialnych za odbiór prac w ramach realizacji umowy, w których wystąpiły stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości, pouczone o obowiązku bezwzględnego stosowania się do zapisów umowy.

Ponadto, pouczone kierujących komórkami organizacyjnymi PKN, będących dysponentami środków budżetowych, o obowiązku zapewnienia prawidłowego odbioru prac wykonywanych na rzecz PKN. Dokonano także przeglądu regulacji wewnętrznych PKN (zarządzeń prezesa PKN oraz procedur *Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwem Informacji*) pod kątem ewentualnego wzmocnienia zapisów dotyczących odbioru prac. W wyniku przeglądu opracowano i wdrożono Zarządzenie nr 31/2023 Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z dnia 27 czerwca 2023 roku zmieniające Zarządzenie Nr 15 Prezesa PKN z dnia 7 marca 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień, zasad postępowania przy udzielaniu zamówień których wartość jest równa lub przekracza 130 tys. zł. oraz organizacji, trybu pracy i zakresu obowiązków członków Komisji przetargowej prowadzącej postępowanie o udzielenie zamówienia w Polskim Komitecie Normalizacyjnym, a także znowelizowano *Procedurę W1-P1* Klasyfikacja dostawców i realizacja zakupów.

- b. W zakresie wniosku NIK o udostępnienie Portalu Obsługi Klienta (POK) użytkownikom bez zbędnej zwłoki, a w przypadku wystąpienia błędów krytycznych i niekrytycznych wyegzekwowanie kar umownych od Wykonawcy, stwierdzono że:

POK, został udostępniony Użytkownikom zewnętrznym 28 kwietnia 2023 r. w obszarach CMS, wyszukiwarki, repozytorium dokumentów, rejestracji i logowania użytkowników, zarządzania rolami użytkowników, personalizacji i zabezpieczeń produktu. W kolejnym etapie, po spodziewanym ustabilizowaniu systemu w zakresie zapewniającym minimalizację ryzyka wystąpienia problemów mogących skutkować zakłóceniem sprzedaży norm i odpowiedzialnością odszkodowawczą PKN - planowane było udostępnienie obszaru obsługi zamówień. Błędy krytyczne lub niekrytyczne, zgodnie z postanowieniami Umowy WIF.261.1.2022 z 4 maja 2022 roku, zgłaszano Wykonawcy - Trusted Software Services Sp. z o.o. (TSS), a w przypadku niedotrzymania terminów umownych naliczono kary. Zgłoszono 5 błędów krytycznych, które zostały zrealizowane w terminie. Natomiast dla 5 błędów niekrytycznych, dla których został przekroczony termin realizacji naliczono kary umowne. W sumie zgłoszono 81 błędów niekrytycznych, z czego Wykonawca nie usunął w terminie 38 błędów, co stanowiło jedną z podstaw odstąpienia od

umowy. Wykonawca zaprzestał naprawy zgłaszanych przez PKN błędów Portalu Obsługi Klienta, do czego był zobowiązany na podstawie Umowy. Do dnia wysłania oświadczenia o odstąpieniu od umowy zgłoszono 19 kolejnych błędów niekrytycznych.

We wrześniu 2023 r. ujawniona została wada prawna POK. PKN otrzymał pismo z 13 września 2023 r. od Kancelarii Prawnej Meritum reprezentującej Smartbees - podwykonawcy Trusted Software Services Sp. z o.o. (TSS), w którym podwykonawca poinformował PKN, że autorskie prawa majątkowe do wykonanych przez niego prac w ramach realizacji POK nie zostały skutecznie przeniesione na Wykonawcę. A tym samym, że PKN nie posiada pełni autorskich praw majątkowych do całości odebranego Portalu Obsługi Klienta. W toku realizacji Umowy TSS korzystała ze świadczeń podwykonawcy - Smartbees Sp. z o.o. z siedzibą w Opolu. Smartbees poinformowała PKN, że w ramach realizacji części Portalu Obsługi Klienta wykonała na zlecenie TSS: prace objęte Umową o podwykonawstwo, których wartość wyniosła 261,6 tys. zł, jak również prace dodatkowe, które nie były objęte Umową o podwykonawstwo, ani inną pisemną umową, których wartość wyniosła 725,3 tys. zł. Łączna kwota wynagrodzenia należnego Smartbees od TSS z tytułu wykonanych prac wyniosła 986,9 tys. zł. Za wykonane prace Smartbees do chwili wysłania pisma do PKN nie otrzymała od TSS przeważającej części wskazanego wynagrodzenia. Smartbees wskazała, że TSS nie przysługują autorskie prawa majątkowe zarówno do prac objętych Umową o podwykonawstwo, jak i prac dodatkowych. Z uwagi na uchylanie się przez TSS od zapłaty wynagrodzenia za wykonane prace, 14 lipca 2023 r. Smartbees odstąpiła w całości, z mocą wsteczną od Umowy o podwykonawstwo oraz niepisemnej umowy obejmującej prace dodatkowe. Jak wyjaśniła Smartbees, wobec odstąpienia przez nią od Umowy o podwykonawstwo, autorskie prawa majątkowe do utworów powstałych w ramach realizacji przez Smartbees Umowy o podwykonawstwo powróciły do Smartbees. Wobec powyższego, Smartbees wskazała, że PKN nie posiada autorskich praw majątkowych do części POK zrealizowanej przez Smartbees. Po otrzymaniu przez PKN pisma z roszczeniem od Smartbees, PKN zwrócił się do Wykonawcy o wyjaśnienie przedmiotowej sprawy i przedstawienie dowodów potwierdzających skuteczne przeniesienie przez TSS na PKN pełni autorskich praw majątkowych do całego Portalu Obsługi Klienta. Pomimo wymiany korespondencji z Wykonawcą oraz odbytego spotkania celem wyjaśnienia przedmiotowej sprawy i sytuacji prawnej Portalu Obsługi Klienta, Wykonawca nie przedstawił PKN niebudzących wątpliwości dowodów potwierdzających skuteczne przeniesienie pełni autorskich praw majątkowych do całego POK i tym samym potwierdzających możliwość legalnego korzystania z POK przez PKN. Nadto na jednym ze spotkań, Wykonawca potwierdził, że nie doszło do podpisania protokołu odbioru prac wykonanych przez Smartbees na zlecenie TSS i nie zapłacono całości wynagrodzenia przez TSS na rzecz Smartbees.

W związku z powyższym, PKN podjął decyzję o zawiadomieniu Prokuratury o możliwości popełnienia przez Wykonawcę przestępstwa. W zawiadomieniu złożonym 8 grudnia 2023 r. wskazano, że zasadne jest podejrzenie, iż w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, Wykonawca doprowadził Polski Komitet Normalizacyjny do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa za pomocą wprowadzenia Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w błąd co do braku wad prawnych dostarczonego Portalu Obsługi Klienta w zakresie skuteczności przeniesienia autorskich praw majątkowych do Portalu Obsługi Klienta na Polski Komitet Normalizacyjny.

Z uwagi na brak przedstawienia jakichkolwiek dowodów potwierdzających skuteczne przeniesienie autorskich praw majątkowych na PKN, brak realizacji napraw błędów przez TSS oraz nieuzasadnionych zgłoszeń TSS o rzekome

dotatkowe prace wykonane na rzecz PKN, a także wobec ryzyka roszczeń ze strony Podwykonawcy - PKN, mając na uwadze ochronę interesów PKN i finansów publicznych, podjął decyzję o odstąpieniu od Umowy z Wykonawcą. Odstąpienie nastąpiło w dniu 10 listopada 2023 r. Sprawa z opisem stanu faktycznego i prawnego wraz załącznikami została przekazana do Prokuraturii Generalnej RP do dalszego prowadzenia i wszczęcia powództwa przeciwko TSS.

(akta kontroli str. 34-37)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

OBSZAR

3. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 65 – Polski Komitet Normalizacyjny:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str.41-47, 50)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe w związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości.

V Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK nie przedstawia uwagi i wniosków.

VI Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, kwiecień 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki, Skarbu
Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora
Maciej Maciejewski

/podpis elektroniczny/

Kontroler
Igor Strąk
Doradca ekonomiczny

/podpis elektroniczny/

²¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.